

XXXIX OLIMPIADA GEOGRAFICZNA
Zawody III stopnia pisemne – podejście 2

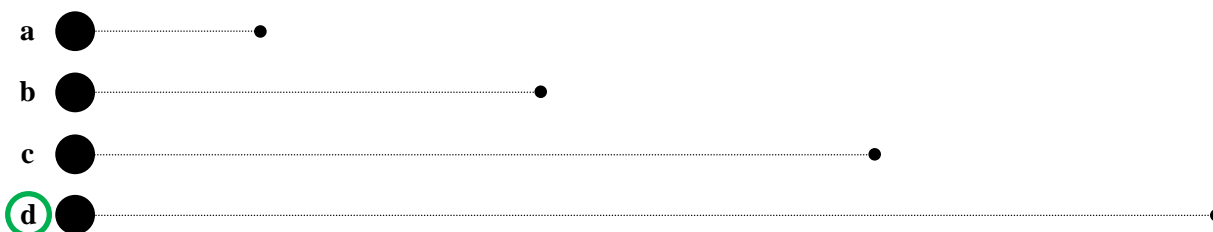
ROZWIĄZANIA

Zadanie 8.

- A. Słońce nie znajduje się dokładnie w centrum orbity ziemskiej, ale w jednym z dwóch **ognisk** orbity mającej kształt **elipsy**, skutkiem czego odległość Ziemi od Słońca jest zmienna.
- B. Ziemia porusza się po orbicie z najmniejszą prędkością, gdy znajduje się (najbliżej / **najdalej**) Słońca. Wynika to z jednego z praw ruchu planet, których autorem jest **Kepler**.
- C. Najkorzystniejsze warunki do wystąpienia całkowitego zaćmienia Słońca na Ziemi panują, gdy Ziemia znajduje się w (**aphelium** / peryhelium), zaś Księżyc w (apogeum / **perygeum**). Wówczas średnica kątowna tarczy słonecznej na niebie jest najmniejsza, zaś tarczy Księżyca największa.

Zadanie 9.

A.

B. Na rysunku przedstawiono fazy Księżyca widoczne z Ziemi:

a) z półkuli północnej

b) z półkuli południowej

c) fazy Księżyca widoczne z półkuli północnej i półkuli południowej są jednakowe

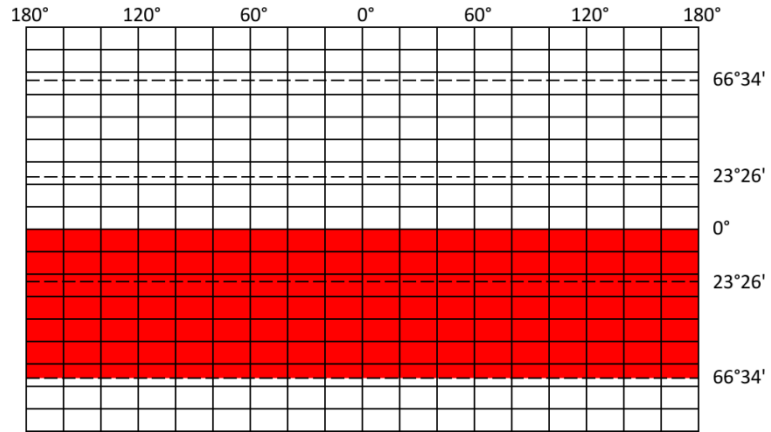

C. Przykładowa poprawna odpowiedź:

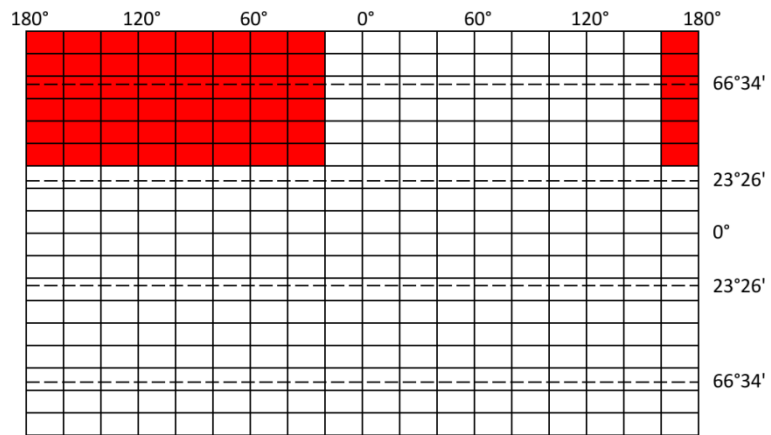
Księżyc jest wyraźnie mniejszy od Ziemi, więc jego cień zakrywa jedynie niewielką część powierzchni planety. Zaćmienie Księżyca może być natomiast obserwowane z całej półkuli Ziemi, skierowanej w danym momencie w jego stronę.

Zadanie 10.

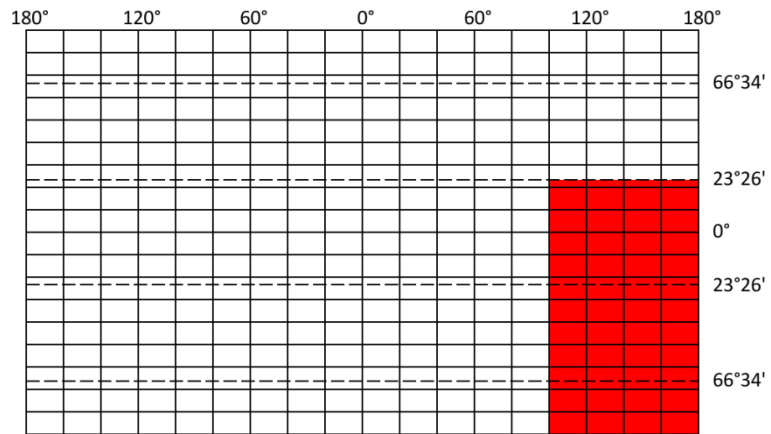
A.

B.

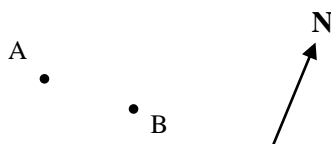

C.

Zadanie 11.

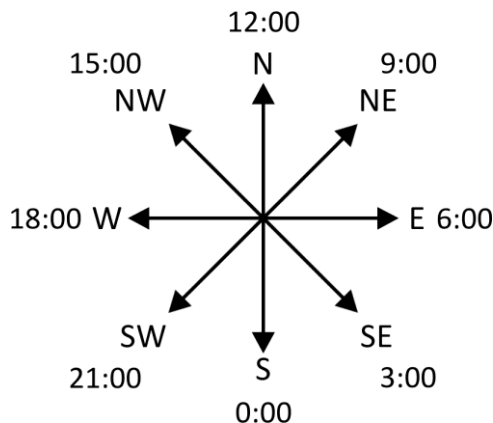
A.

Przykładowe poprawne uzasadnienie:

Ciała spadające swobodnie pod wpływem siły grawitacji odchylają się ku wschodowi wskutek ruchu obrotowego Ziemi (efekt siły Coriolisa). W związku z tym kierunek z punktu A do punktu B to kierunek wschodni.

B.

C. Przykładowe poprawne uzasadnienie:

Południowy biegun geograficzny i południowy biegun magnetyczny Ziemi znajdują się w różnych miejscach (odpowiednio 90°S i około 64°S, 138°E). W związku z tym kierunki wyznaczone z wykorzystaniem kompasu mogą być niezgodne z kierunkami geograficznymi. W niskich szerokościach geograficznych różnice są niewielkie, jednak na obszarze podbiegunowym wskazania kompasu są w dużym stopniu niezgodne z kierunkami geograficznymi.

D. Przykładowe poprawne uzasadnienie:

Czas trwania świtu (zmrzchu) zależy od prędkości wznoszenia się (opadania) tarczy słonecznej ponad (poniżej) linię horyzontu. W Polsce tarcza słoneczna wznosi się (opada) pod mniejszym kątem niż na równiku. W związku z tym w Polsce dłużej trwa okres, w którym tarcza słoneczna znajduje się pod horyzontem, ale do powierzchni ziemi dociera rozproszone promieniowanie słoneczne.

Zadanie 12.

patrz załącznik 1

Zadanie 13.

patrz załącznik 1

Zadanie 14.

- A. a) C
- b) A

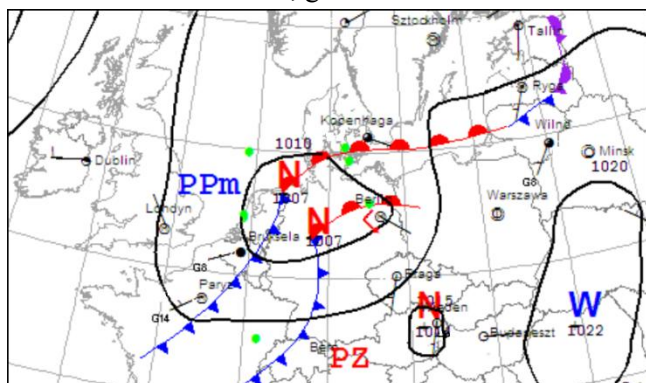
B. zwrotnikowego

C.

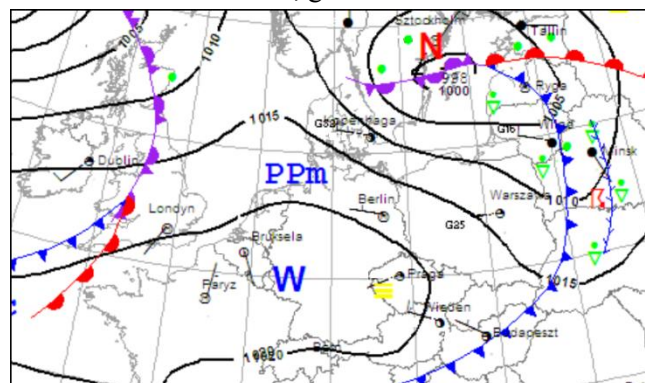
B

ZALĄCZNIK 1

Dzień 1, godzina 0:00

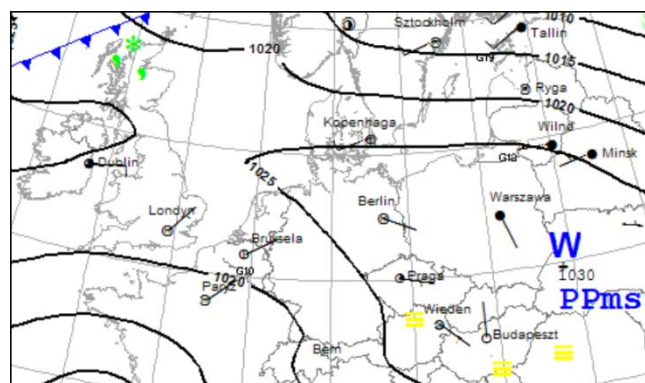
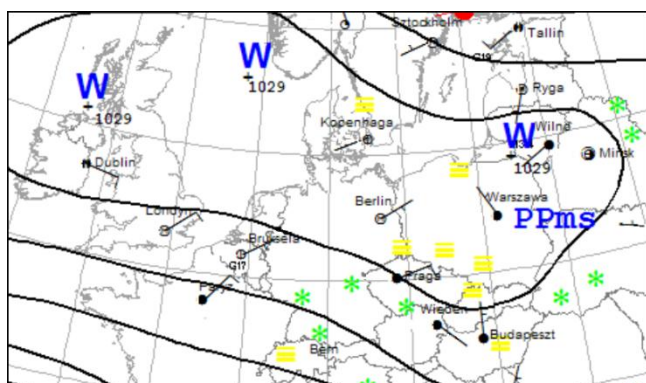
Dzień 2, godzina 0:00

A

Warszawa – przebieg doby:

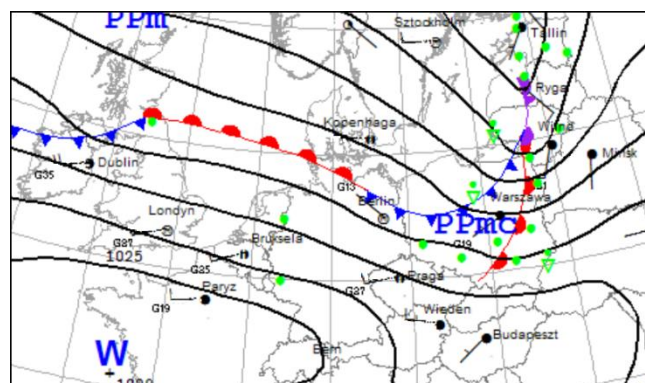
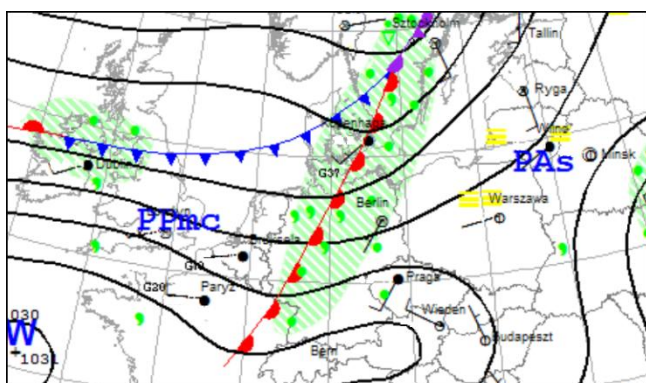
ciśnienia atmosferycznego – rys. 1   temperatury powietrza – rys. 6   opadów atmosferycznych – rys. 10

B

Warszawa – przebieg doby:

ciśnienia atmosferycznego – rys. 3   temperatury powietrza – rys. 5   opadów atmosferycznych – rys. 12

C

Warszawa – przebieg doby:

ciśnienia atmosferycznego – rys. 4   temperatury powietrza – rys. 8   opadów atmosferycznych – rys. 11

Front atmosferyczny

Masa powietrza

chłodny

PA   arktyczna

ciepły

PP   polarna

zokludowany (okluzji)

PZ   zwrotnikowa

